

Stockholm den 8 juli 2011

SBUF

Box 5501
114 85 Stockholm

Säker Vatteninstallation – Uppföljning av branschregler Redovisning av SBUF-projekt nr 12343

Bakgrund och problembeskrivning

Branschregler Säker Vatteninstallation infördes hösten 2005. De omfattar auktorisering av VVS-företag, utbildning av VVS-montörer och arbetsledare samt regler om hur installationer ska utföras.

Införandet av branschreglerna har varit positivt för VVS-branschen och företagen har i stor omfattning anslutit sig till systemet genom att utbilda sin personal och auktorisera företagen. Regelsystemet har dock inneburit en stor omställning för installationsbranschen och det finns farhågor för att det ännu inte fungerar fullt ut bland alla företag. Vi tror att det finns ett antal företag som har dålig kunskap om systemets uppbyggnad (auktorisering, branschregler och installationsregler), om vilket åtagande företaget har gentemot kunden och om hur godkännande av produkter hänger ihop med branschreglerna. Vidare tror vi att det finns ett antal företag som inte skriver intyg och avvikelserapporter för respektive projekt, samt montörer och arbetsledare som saknar kunskap om hur man ska tolka installationsreglerna. Från branschens synpunkt finns det två faror med detta:

- det förtroende som byggts upp bland kunder och försäkringsbolag kan brytas om det visar sig att det förekommer slarv eller missförstånd vid tillämpningen av Säker Vattens installationsregler och kontrollkrav
- som med alla regel- och kvalitetssystem måste det finns uppföljning och revision för att systemet ska få en seriös och hållbar tillämpning.

Syfte

Projektets syfte är att:

- undersöka hur branschreglerna för Säker Vatteninstallation tillämpas av de auktoriserade företagen och bedöma om det föreligger behov av stödåtgärder.

- hjälpa företag att tillämpa branschreglerna genom att utbilda fristående besiktningsmän som kan erbjuda kvalificerade oberoende bedömningar av om en installation uppfyller branschreglernas krav
- besiktningarna och information om dem ska användas i marknadsföringen av branschreglerna och branschen.

Mål

Projektets mål är att göra det tydligt för kunder, försäkringsbolag och installationsföretag att branschreglerna för Säker Vatteninstallation är en seriös satsning från VVS-branschen och att det enda säkra sättet att minska risker och få installationsutföranden som uppfyller dagens krav är att arbetet görs av auktoriserade företag.

Genomförande

Projektet Säker Vatteninstallation – Uppföljning av branschregler som här redovisas är indelat i fem delar:

1. Kartläggning
2. Föreberedelser för besiktning
3. Utbildning av besiktningsmän
4. Besiktningar
5. Information, statistik och slutsatser

Punkt 1-3 har beviljats stöd av SBUF som en första etapp, projekt 12343 och redovisas härmed. Punkterna 4-5 ingick i ansökan, för vilka vi hoppas SBUF beviljar bidrag till efter denna redovisning. Se även punkten ”Tillkommande arbete” i slutet på denna redovisning.

1. Kartläggning

I projektet ingick att kartlägga de auktoriserade företagens användning och tillämpning av branschreglerna och hur de ser på nyttan av dem. I kartläggningen, som redovisas i sin helhet i bilaga 1, har 252 telefonintervjuer genomförts med företagsledare från auktoriserade företag. Av dem har 82 % medverkat, 15 % har inte varit möjliga att nå, 3 företag har avstått eftersom de inte men använder systemet (exempelvis kyl-/värmepumpföretag) och 3 företag ville inte svara och inte ange orsak till det.

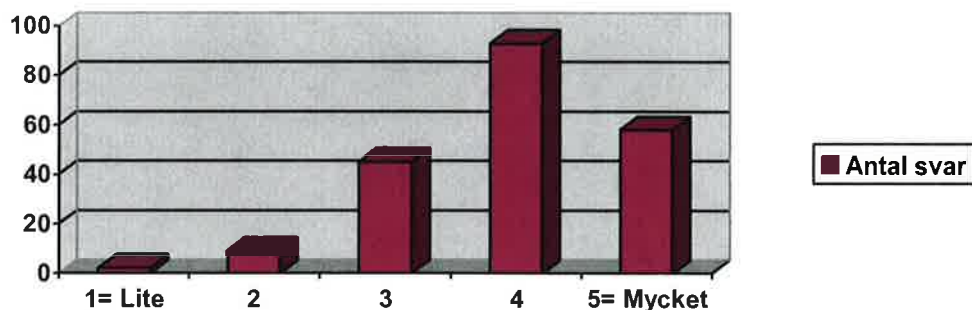
De viktigaste slutsatserna är, vilket befarades i ansökan, att företagen inte skriver intyg och avvikelserapporter efter avslutad installation. Om inte intyget skrivs och överlämnas till beställaren är det stor risk att företaget inte heller diskuterat med kunden hur installationen ska utföras, vad som gäller enligt branschreglerna och vilka konsekvenser det kan medför för kunden och hans försäkring, om installationen inte följer branschreglerna.

De flesta företagen, över 70 % av de som svarat, anger att man har nytta eller mycket nytta av branschreglerna. Framförallt proffskunder efterfrågar utförande enligt branschreglerna och beställer i allt större omfattning utförande enligt branschreglerna.

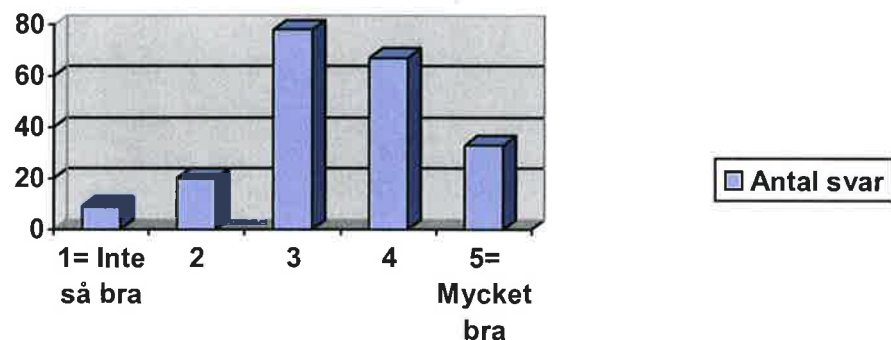
Företagen har uppfattningen att det är mycket positivt med branschreglerna.

Har företaget nytta av branschreglerna?

Nedan redovisas företagets uppfattning vad de tror att deras beställare, både konsument- som proffsbeställare, tycker om branschreglerna.

Vad tycker dina beställare om branschreglerna?

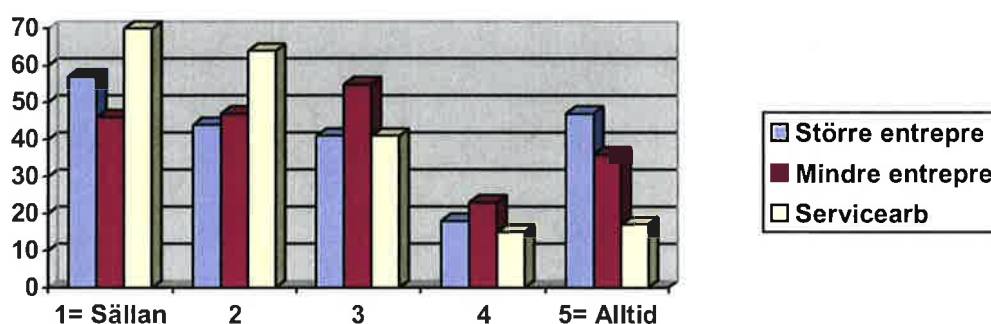
I branschreglerna utlovas att beställaren ska få ett intyg efter utförd installation. Intyg ska beskriva uppdragets omfattning och var det är utfört. Intyget är ett värdebevis för beställaren vid en framtida reglering med försäkringsbolaget vid en eventuell skada och vid en försäljning av fastigheten/bostaden. Om inte installationen kunnats genomföras enligt branschreglerna, på grund av byggnadstekniska skäl eller att beställaren beslutat om annat installationssätt är det viktigt för företaget att detta dokumenteras. Då ska en avvikelserapport skrivas. Vid installationer för privatpersoner är det mycket viktigt att företaget dokumenterar en avvikelse.

För systemets trovärdighet är det viktigt att våra VVS-företag som är auktoriserade, vilka marknadsförs som bra val av VVS-företag, gör som systemet utlovar och

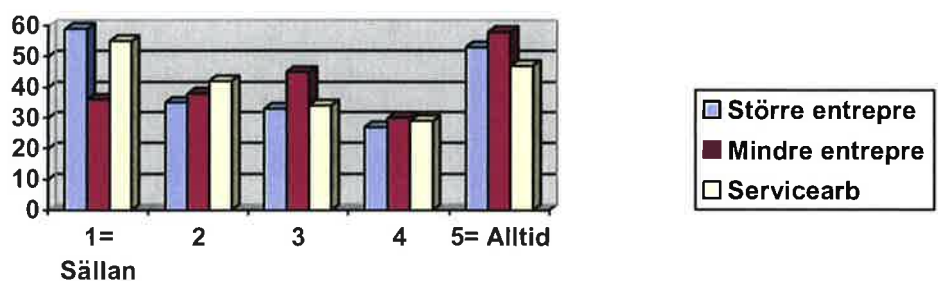

skriver intyget. VVS-branschen är inte de som har för vana att skriva och dokumentera överenskommelser med mera. I Säker Vatteninstallation har företagen fått ett verktyg som bör underlätta deras arbete, men det behövs argumentation, påverkan och påminnelse för att det ska ske i större omfattningen än idag. Nedanstående diagram visar de intervjuade företagens svar hur ofta de skriver intyg och avvikelserapport. Uppdelning på arbeten som klassas som större eller mindre entreprenader eller servicearbete är efter respektive företags uppfattning.

I vilken omfattning skriver ni intyg? (antal svar)

I vilken omfattning skriver ni avvikelserapporter? (antal svar)

Summerar man de 252 telefonintervjuerna kan konstateras att utbildning av besiktningsmän och besiktning av företagen är en klok investering för systemets kvalitetssäkring och branschens trovärdighet.

2. Styrning av besiktningarna

För att säkerställa att besiktningarna genomförs på rätt och lika sätt och av rätt person har ett styrdokument tagits fram. Här finns krav på besiktningsman och genomförande. Enligt *Styrning av besiktning och besiktningsmän*, bilaga 2, krävs bland annat att besiktningsmännen ska genomgå utbildning enligt en av Säker Vatten AB fastställd kompetensplan som även omfattar löpande fortbildning och kalibreringsmöten. Utbildningens innehåll beskrivs i Besiktningsmanualen, bilaga 3.

3. Förberedelser för besiktning

För att få besiktningarna genomförda på lika sätt och möjlighet att göra en bra bedömning av svar, oberoende var företagen finns eller av vilken besiktningsman som genomför besiktningen, har en besiktningsrutin och manual tagits fram. De redovisas i bilaga 3.

Materialet, arbetssätt och blanketter, har tagits fram för att passa alla storlekar på företag.

Innan besiktningen kontaktas företaget av Säker Vatten AB som informerar om besiktningen, anledning till den med mera, och hur urvalet skett. Samtidigt begärs vissa uppgifter och kopior på redan skrivna intyg och avvikelserapporter. Dessa finns sedan när besiktningsmannen besöker företaget.

Besiktningens genomförande beskrivs i bilaga 3.

3. Utbildning av besiktningsmän

Besiktningsmännen ska självständigt kunna genomföra besiktningar, sammanställa och rapportera resultat, men även kunna diskutera felaktigheter och motivera företag att förändra sitt arbetssätt och kunna förelägga företaget att genomföra ett åtgärdsprogram samt kunna göra opartiska bedömningar av om ett utförande uppfyller kraven i branschreglerna. För att säkerställa jämförbara besiktningsresultat behövs en gemensam värderingsgrund och genomgången utbildning.

Utbildning av 11 besiktningsmän, som valts utifrån kompetensprofilen, har genomförts. Utbildningen omfattade två hela dagar och följde uppläggningsen enligt bilaga 3.

Etapp 2

De återstående två delarna från ansökan, punkt 4. *Besiktningar* och punkt 5. *Information, statistik och slutsatser* tillhör projektets andra etapp som beräknas starta hösten 2011 och avslutas i början på 2012. Avrapportering sker preliminärt mars 2012.

När cirka hälften av besiktningarna genomförts kommer en mindre utvärdering att ske för att få fram eventuellt behov av justeringar.

Referensgruppen, vilka består av Hans Skantz, YIT; Lennart Petersson, NVS; Jörgen Hjelm, Hjelms Bygg & VVS; Karl-Eric Larsson, Dina Föresäkringar; Peter Bratt, LFAB; Kjell-Åke Henriksson, JM samt Hannes Schmid, NCC, kommer att inbjudas för en redovisning av projektets halvtidsresultat. Referensgruppen kommer därefter

att inbjudas till en redovisning av slutresultatet och diskussion vad som bör förbättras och hur det bör ske.

Tillkommande arbete

Under processen har behov framkommit om ett datoriserat system för att administrera besiktningarna och förenkla för besiktningsmännen att rapportera in. Det innebär att projektet utökar sin ansökan med 450 kkr, vilket föreslås delas upp på SBUF 200 kkr och Säker Vatten AB 250 kkr. Därmed söks enligt tidigare ansökan för steg 4 och 5, på 784 kkr och tillkommande 350 kkr. För SBUF blir totala bidragsdelen på 720 kkr vilket motsvarar cirka 62 % av etapp 2 projektkostand.

Säker Vatten AB har beslutat att genomföra cirka 100-120 besiktningar per år i ytterligare minst två år efter detta projekt slutförts. Dessa besiktningar bekostas helt av Säker Vatten AB.

Med vänlig hälsning

Stockholm den 8 juli 2012

Thomas Helmerson

Bilagor:

1. Kartläggning, telefonintervjuer
2. Styrning av besiktning och besiktningsmän
3. Besiktningsmanual, utbildningsmaterial (tidigare inskickat)